

Průvodní zpráva

České lázeňství se v současné době nachází v nelehké situaci. Podpora lázeňské léčby a rehabilitace ze strany pojišťoven a ministerstva zdravotnictví je stále více omezována a vyhlídky do budoucna míří spíše k úplnému samoplátcovství. Kvůli novým pravidlům pro úhrady lázeňské péče ze zdravotního pojištění, dochází k radikálnímu snížení počtu pacientů v lázních a ty musejí propouštět své zaměstnance. Přesto se snaží většinou portfolio služeb rozšiřovat, přitom pochopitelně šetřit ve všech směrech, které to umožňují. Dochází proto obecnému pesimismu z bezvýchodné situace, strachu z ukončení provozu, krachu...

Protože lázně v nouzovém režimu soustředí své finance do toho nejcennějšího – což jsou samotné lázeňské domy, dochází uzavírání se provozů do objektů s léčebnými procedurami a lázně jako krajinný celek upadá.

Proto je potřeba otevřít se atraktivitám, zábavě v této krajině, dát lázeňským hostům cíl jejich procházek, místa, kde mohou v klidu rozjímat, vést vnitřní dialog, na druhou stranu vytvořit přitažlivá místa pro setkávání lidí, vytvořit i místa, kde lidé rádi zastaví cestou k jinému, než lázeňskému cíli a zjistí, že bude dobré se tu příště zase zastavit, zjistit, že by bylo příjemné déle si užít místních aktivit a atraktivit, na jejichž základě objeví místo kam se chtějí vrátit, kde chtějí posílit své zdraví, či efektivně léčit své zdravotní problémy nebo nejlépe jim širokou nabídkou procedur předcházet.

Objeví místo lázně Teplice nad Bečvou, kde na místním nádraží mohou ochutnat gastronomickou prezentaci lázeňské stravy, v infopointu se dozví co jim lázně nabízí pro strávení volného času, co nabízí především pro regeneraci těla a ducha. Proč na nádraží? Je bodem na nejfrekventovanějším místě lázní – ve svahu mezi silnicí a železnicí, s možností zastavení se po vystoupení z vlaku, nebo auta na místním prostorném parkovišti. Po využití nádražní nabídky je nadosah revitalizovaný park, skýtající množství zábavy

pro příjemně strávené odpoledne, s možností aktivit sportovních – inline, kolo, kriket, herní hřiště pro děti i dospělé, bludiště, koupání – přímý vstup po nové lávce na romantickou procházku do lesa – Temných skal či Mariánského údolí. Pokud není příroda primárním zájmem, je tu druhá lávka ústící přímo na lázeňskou kolonádu, přístupná i přímou cestou z nástupiště nádraží, kdy se lze lávkou – rampou – a lávkou přes řeku dojít k prvnímu místu odkazujícího na hlavní z tepen lázeňského smyslu sahajícího k nejdávnější historii tohoto místa – a to k prameni minerální vody. Kropáčův pramen byl jako první navrtán pro stabilní odběr minerální uhličitě vody nejen pro pitné kůry, ale také pro léčebné koupele. Tvoří tak vstupní bránu na lázeňskou kolonádu. Jen pár metrů za pramenem je východ ze Zbrašovských argonitových jeskyní, odrážejících dramatické geomorfologické procesy v historii území. Tyto první zastávky mají navržen společný rozšířený předprostor, jinak úzké kolonády, protože často se tudy lidé z lázeňské návštěvy vracejí, případně po prohlídce jeskyní mohou odpočinout podělit se o dojmy a v klidu se rozhodnou kam zamíří dále. Po dalších pár metrech je čeká nejstarší původní lázeňská stavba – kaple svatého Pelerína, odkud mohou pokračovat na hlavní lázeňskou kolonádu, nebo vystoupat po serpentínách do vstupní budovy jeskyní. Hlavní kolonádní bulvár vymezuje funkcionalistický komplex lázeňského sanatoria Bečva od Architektů Karla Kotase a manželů Elly a Oskara Olárových. Betonová zeď radikálně oddělující kolonádní promenádu od řeky v pár místech ustoupila perforaci pro zpřístupnění nábřeží řeky, ke které nyní můžeme sestoupat schodištěm, nebo bezbariérově rampou, betonová platforma vytváří další rovinu kolonádního prostředí, které kromě posezení a procházky u řeky nabízí oživení průnikem inline a cyklostezky, která v této rovině nenarušuje provoz předsanatorijní promenády a přitom přináší život - lidi přímo do centra. Centra, které nabízí celou řadu možností občerstvení, klidného odpočinku s pohledem na parkové prostředí a plynoucí řeku. Odtud kolonáda ústí v rozsáhlý nábřežní park s rozáriem, protkán množstvím cestiček pro pěší a jednou stezkou pro inline

a cyklisty, která vede kolem řeky až do hranického parku čs. Legií, odkud se lze v pár minutách dostat do Městského centra nebo pokračovat podél řeky až k vzdálenému hradu Helfštýn. Pokud jsme se rozhodli centrum lázní ještě neopouštět, můžeme cestou sevřenou novou kašnou a Galašovým pramenem, vystoupat ke galerii s knihovnou jež leží na další možné cestě vedoucí k jeskyním. Galerie je orientována na soudobé umění preferující krajinné sochařské kompozice, jež mají silnou oporu ve zdejších regionálních umělcích. Galerie je nositelem kulturního života lázní v pořádání sochařských sympózií, jež přináší tomuto prostředí jedinečné sochy a výraznou váhu počinů landartu. Galerie také provozuje místní kreativní centrum, které otevírá pacientům nové možnosti arteterapie, v jiných kurzech naopak oslovuje ty nejmenší, aby si od mala přisvojovali manuální dovednosti a umělecký cit. Budova galerie skrývá v nejvyšších dvou patrech knihovnu, která je po parkové stezce bezbariérově přístupná ve třetím podlaží. Knihovna nabízí místo pro načerpání informací o regionálních zajímavostech, lázeňství a procedurách obecně horem i spodem, historii lázní a regionu, zdravém životním stylu a gastronomii a jiných informacích souvisejících s cestovním ruchem – do kterého lázeňství bezesporu patří. Nabízí také místo, kde člověk může být sám se sebou. Vyloučením kavárenského provozu, se sám obslouží v café koutku a najde si své místo, kde může být sám se sebou, nebo kde v klidu může se oddat listování knihami. Samotné srdce - centrum lázeňského komplexu je propojeno s parkem a nábřežím krajinně - architektonickým prvkem „veřejných lázní“ jež vyrůstají ze svahu - otevírají se nitru i vnějšku lázeňského komplexu - reprezentují a doplňují jedinečnou rovinu moderní lázeňské architektury, která je komponována směrem k nejfrekventovanější silnici vedoucí z Hranic do Valašského Meziříčí. Doplňuje nejen současnou reprezentativní tvář lázní, sleduje také historickou stopu urbanistické koncepce, jež v dobách největšího rozkvětu lázní počítala se symetrickým opakováním lázeňské budovy Bečva, podle osy dnešní betonové lávky... Plánované kubické objemy hmot dnes vystřídala vzdušná

forma jedinečné konstrukční struktury veřejných lázní, jež v kruhu nabízí místo, kde je možné být sám se sebou, se svými blízkými, s náhodně se seznámivšími – v kruhu sic uzavřen, se zády chráněnými, však vizuálně stále s parkem a okolním děním propojen, obklopen vůněmi rozkvetlých keřů, kvetoucích květin, cítící pohlazení větru, let ptáka sledujíc, zvuk řeky slyšíc, s nohama v kyselce, užívám si této koupele – koupele, jež lázně veřejnosti otevřeli bez poplatku, aby lidé po dlouhých procházkách mohli dát svým unaveným nohám odpočinout. Toť filtr centrální lázeňské části a přilehlého parku, prostor na pomezí architektury a landartu využívající specifického krajinného rázu. Lázně jsou vybaveny pouze mělkými bazénky, s několika kamennými zástěnami pro rozmanitost a míru intimity vnitřního prostředí. Z parku nás nato stavba opět přivádí do centra, které protíná hlavní lázeňská promenáda. Ta spojuje kolonádu s důležitými lázeňskými místy. Vyjdeme –li z kolonády a projdeme centrem, míváme skvělou konstruktivistickou stavbu Lázeňského domu Praha, ve kterém sídlí (ústav pro čištění ledvin). Dále procházíme kolem rovinné čtvercové platformy zapuštěné do svahu v jejíž útrokách se nachází tělocvična. Promenádní prostor však rozšiřuje zelené bludiště umístěné na střeše, na jehož pěšinách je pochůzí sklo prosvětlující horním světlem prostor tělocvičny. Jedinečný konstrukční systém U nosníků zajišťuje dostatek zeminy pro růst keřů, trávy a transport světla světlíky. Jedinečným výhledem do parku je pak korunováno výsadní postavení tělocvičny v tomto zeleném prostředí. Na tento objekt jsou navázány aktivity přilehlého dětského lázeňského domu Radost, sanatoria Janáček a san. Praha. Promenáda končí jak začala u Kropáčova pramene – jeho větve. Uvádí návštěvníka na scénu lázní od příchodu z nádraží na kolonádu po téměř odchod u zadního vstupu do lázní. V tomto finále je umístěno parkoviště a vede odtud také stezka ke kotelně – poslední revitalizované stavbě v lázních, které slouží jako multifunkční centrum. O kreativním centru, které zde sídlí jsem se již zmiňoval, mimo něj je v přízemí pohybové centrum a probíhají zde kurzy nejen pro pacienty lázní, ale pro široké spektrum nejen

regionálních zájemců. Mimo horolezeckou stěnu je zde významné dětské lanové centrum s vychovatelkami, umístěné v horních patrech kotelny. Do něj je přístup z parkoviště, umístěném na plošině svahu za kotelnou. Je zde nenápadná budova uhelných násypníků, které dnes slouží pro převoz dětí do lanového centra – speciálním vláčkem, který uveze i doprovázejícího rodiče. Důležitým momentem je v této chvíli fakt, že rodiče tímto získávají čas na své aktivity nejen v multifunkčním centru, ale také PŘEDEVŠÍM v samotných lázních, kde mohou navštívit celou řadu procedur, po kterých vyzvednuvší své dítě z herního centra, mohou se oddat procházce parkem, nebo zajít na zmrzku na kolonádu, nebo rovnou na výlet k propasti, na prohlídku do jeskyní, nebo si v klidu posedět na nábřeží, zapiknikovat, zaházet frisbee nebo zvolit jinou variantu z širokého spektra aktivit, které lázeňský prostor nabízí. Abych se vrátil na ono parkoviště za kotelnou – odtud se můžeme dát třemi směry – první směr jsem již naznačil a to je ke Kropáčovu pramenu a promenádou do centra, druhým směrem jsou lázeňské sady, kde se pěstují některé druhy ovoce a ve velké míře zelenina a byliny pro přípravu jedinečných jídel lázeňské kuchyně – zde se zdravé jídlo z hlídaného pěstění stává orgasmickým zážitkem. Posledním směrem se lesní stezkou dostaneme přímo k lázeňskému domu Janáček a pokud budeme pokračovat dále a k Janáčku po nové lávce neodbočíme, ocitneme se u Jurikova pramene. Po osvěžení se můžeme podívat na objevitelský komín do Zbrašovských aragonitových jeskyní, kde je nově zbudován pomník objevitelům podzemního komplexu, s ocelovým křížem na počest Čeňka Chromého, jednoho z bratrů objevitelů, jež z nešťastné lásky svůj život v jeskyni dobrovolně ukončil. Neměli bychom minout vyhlídku „u objevitelského komínu“, která nabízí výhledy na lázeňské údolí a NPR Hůrku a poté můžeme lesní stezkou pokračovat kolem vodárny od architekta Karla Kotase, k lázeňskému domu Moravan odkud to máme již kousek zpět na nádraží... Ale já si zde dám konečně touženou koupel v minerální vodě – kyselce...

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska

Analýzy

Koncept

Celkové řešení /širší vztahy 1:100 000 - 1:500

Podrobné zpracování zvolené části.

- situace 1:1000 - 1:200

- půdorysy, pohledy, řezy 1:200 - 1:50

- detaily 1:20 - 1:1

- perspektivy, zákresy do fotografie, vizualizace

- model 1:500 - 1:100

Seznam odborné literatury:

Typologické a normativní podklady,

Kajlík, Vladimír, et.al. České lázně a lázeňství, Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, ČR 2007

Budínská, Jitka, Zerjatke, Petra, Kapitoly z dějin lázeňství, Teplice: Regionální muzeum, 2006

Jandová, Dobroslava, Balneologie, Praha: Grada Publishing, 2009

Pospěch, Tomáš, Hranická architektura 1815-1948, Hranice: DOST, 2000

Termín zadání diplomové práce: 18.2.2013

Termín odevzdání diplomové práce: 13.5.2013

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Daniel Václavík
Student(ka)

Ing. arch. Jan Mléčka
Vedoucí práce

prof. Ing. arch. Helena Zemánková, CSc.
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 18.2.2013

doc. Ing. Josef Chybík, CSc.
Děkan

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0082/2012 Akademický rok: **2012/13**
Ústav: Ústav navrhování VI.
Student(ka): **Bc. Daniel Václavík**
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: **Ing. arch. Jan Mléčka**
Konzultanti diplomové práce:

Název diplomové práce:

Revitalizace lázní Teplice nad Bečvou

Zadání diplomové práce:

Nalezení cesty rozvoje lázeňství v aktuálních nárocích doby, aplikované na příkladu lázní Teplice nad Bečvou. Uchopení lázní jako prostoru pro regeneraci těla i ducha v kontextu s regionální jedinečností přírodních poměrů a geomorfologie.